

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8013/2022
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Оливера Миливојевић, адвокат из ..., против тужене – противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Марко Дадасовић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 205/22 од 24.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 205/22 од 24.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1791/21 од 18.10.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 09.12.2015. године. Ставом другим изреке, није дозвољено преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 09.11.2020. године. Ставом трећим изреке, усвојен је делимично тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужилац суносилац права ванкњижне својине са $\frac{1}{4}$ идеалних делова на стамбеној згради која се састоји од подрума, приземља и првог спрата и локала у Београду у улици ... број .. на КП .. ЛН број 6 КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи да тужилац ова своја права може да упише у катастар непокретности и друге јавне књиге када се за то стекну услови, без икакве даље сагласности, одобрења или присуства тужене, на основу ове пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је делимично тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд утврди да је тужилац носилац права својине по основу брачне тековине са туженом преко утврђеног права из става трећег изреке пресуде до траженог утврђења права на $\frac{1}{2}$ стамбене зграде и локала који се налазе у Београду у улици ... на КП .. ЗКУЛ .. КО Београд 2 као и одговарајућег дела права коришћења на тој парцели што би тужена била дужна да призна и трпи да тужилац може уписати своје право у земљишне књиге, катастар непокретности или друге јавне књиге када се за то стекну услови на основу правноснажне пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да му преда у супосед 1 идеалну половину стана број .. у приземљу, на спрату и у сутерену – подруму у стамбеној згради у Београду у улици ... на КП .. ЗКУЛ .. КО Београд 2 на тај начин што ће му предати све кључеве од

улазних врата у све просторије, од уласка у двориште из улице ... па укључујући све друге којим закључава улазна врата тог стана и све друге просторије у стану. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да тужиоцу преда у искључиву државину локал површине 18 м² изграђен у дворишту стамбене зграде у Београду у улици ... број .. на КП .. ЗКУЛ .. КО Београд 2 испред стана број .. у приземљу. Ставом седмим изреке, усвојен је делимично противтужбени захтев па је утврђено да је тужена ванкњижни власник $\frac{3}{4}$ непокретности куће која се састоји од подрума, приземља и првог спрата и локала у улици ... број .. у Београду, све на КП бр. .. ЛН број .. КО Ставом осмим изреке, одбијен је делимично противтужбени захтев тужене којим је тражила да суд утврди да је власник преко досуђеног права из става седам пресуде до траженог права на $\frac{4}{5}$ идеалних делова непокретности дограђеног дела стана број .. у приземљу у површини нето 4,30 м², бруто 6,55 м² и спрата куће број ..., као и локала површине 19,8 м², све у улици ... у Београду на КП бр. .. ЛН број .. КО Ставом деветим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 205/22 од 24.02.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем и четвртном изреке, тако што је утврђено да је тужилац – противтужени АА из ... суносилац права ванкњижне својине са уделом од 39/100 делова на стамбеној згради која се састоји од подрума, приземља и првог спрата, као и на локалу, оба објекта постојећа у Београду у улици ... на кат.парцели .., са правом сукоришћења наведене парцеле уписане у Лист непокретности број .. КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи да тужилац ова своја права може да упише у Катастар непокретности и друге јавне књиге када се за то стекну законски услови, без икакве даље сагласности, одобрења или присуства тужене, а на основу ове пресуде, док се одбија захтев тужиоца да се утврди да је он носилац права својине по основу брачне тековине са туженом на овим непокретностима у уделу од $\frac{1}{2}$ идеалних делова. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу петом изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу преда у супосед објекат број .. у приземљу, спрату и сутерену – подруму у стамбеној згради која се налази у Београду у улици ..., на катастарској парцели .. КО Београд, тако што ће му предати све кључеве од улазних врата у све просторије објекта и кључеве од улазних врата у двориште из улице ..., па укључујући све друге којим закључава улазна врата тог стана и све друге просторије у стану. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу шестом изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу преда у супосед локал површине 18 м² изграђен у дворишту стамбене зграде која се налази у Београду у улици ... број .. на кат.парцели .. КО Београд 2, испред стана број .. у приземљу, док се одбија захтев тужиоца да се обавезе тужена да му наведени локал преда у искључиву државину и у том делу жалба тужиоца одбија као неоснована. Ставом четвртим изреке, преиначује се првостепена пресуда у ставу седмом изреке, тако што се утврђује да је тужена – противтужиља ванкњижни власник 61/100 непокретности, куће која се састоји од подрума, приземља и првог спрата и локала у улици ... број .. у Београду на кат.парцели .., Лист непокретности број .. КО ..., док се одбија захтев исте да је она сувласник удела од $\frac{3}{4}$ идеалних делова ове непокретности. Ставом петим изреке, потврђено је решење о трошковима поступка садржано у ставу деветом изреке првостепене пресуде и жалба тужиоца у том делу одбија као неоснована. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 46.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију из свих законских разлога.

Врховни суд је испитао пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијски наводи да је позивањем пуномоћника, а не и парничних странака на седницу већа, другостепени суд повредио расправно начело и начело непосредности извођења доказа и учинио битну повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП, нису основани. Одредбом члана 383. и 384. став 1. ЗПП прописан је поступак отварања расправе пред другостепеним судом, који суд је овлашћен да одлучи која ће лица позвати на расправу и које доказе ће поновити пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су 17.06.1984. године закључиле брак који је правноснажно разведен 02.12.2008. године, с тим што је фактичка заједница странака престала током 2007. године. Тужилац је у време заснивања брака па све до 07.05.1995. године био у сталном радном односу код „... Србије“. Тужена је у непрекидном радном односу код ... у Београду почев од 15.10.1994. године и то на радном месту У току 1995. и 1996. године тужилац се бавио шверцом робе – музичких дискова и филмова које је продавао на тезги у тржном центру на Новом Београду, а једно време је радио у пословном простору који је направљен у дворишту породичне куће у улици ... број .. у Београду, где се бавио продајом палачинки, да би касније основао Привредно друштво „ВВ“ које је престало са радом 07.06.2004. године. Тужена је током деведесетих година привређивала на тај начин што је деци ванредно давала часове солфеђа и виолине, а бавила се и прављењем предмета од керамике. Кућа у ... број .., коју је чинио сутеренски део и приземље је током 1945. године конфискована од деде тужене, пок. ГГ. Баба тужене пок. ДД је 13.02.1968. године закључила уговор о корићењу дела стана број .. површине 26 м² у улици ..., који је користила са мужем ГГ, а отац тужене ЂЂ је закључио уговор о коришћењу стана број .. површине 36 м² који ће користити са супругом и ћерком ББ. Након смрти бабе тужене, Општина ... је 12.07.1993. године дала сагласност туженој да закључи уговор о закупу стана број .. површине 26 м², који ће користити са супругом, овде тужиоцем и ћерком. Тужилац и тужена су током трајања брака адаптирали подрумске просторије које су до тада заједнички користили два сустанарска стана, тако што су извршили преуређење тих подрумских просторија. Адаптација је извршена из заједничких средстава странака и уз помоћ пријатеља и родбине који су им помагали радом и материјалом. Тужена је као носилац станарског права, односно закупац на неодређено време, дана 21.03.1996. године од Општине ... откупила стан број .., површине 26 м² на период отплате од 40 година, с тим што је исти превремено отплатила 30.08.1999. године. Други део стана број .. користила је породица ЕЕ, који су током деведесетих година откупили тај део стана од Општине ..., а тужилац је исти стан који је чинио површину од 33 м² откупила 05.05.2000. године, направивши једну целину површине од 59 м². Тужена је породици ЕЕ за куповину стана платила износ од 20.000 ДМ, од ког износа је туженој износ од 15.000 ДМ поклонио стриц ЖЖ, док је преосталих 5.000 ДМ дат из заједничких средстава стечених са тужиоцем. Након откупа стана парничне странке су прошириле основу куће за 19,28 м² и назидали

спратни део куће. На темељима гараже изграђен је пословни простор површине 18 м². Све адаптације, надзиђивање и изградња пословног простора вршене су у периоду од заснивања брака странака па до 2003. године када је поднет захтев за легализацију изведених радова. Према налазу вештака грађевинске струке, укупна грађевинска вредност објекта пре извођења грађевинских радова износила је 15.300 евра, након извођења радова 43.700 евра, док је вредност гараже пре извођења грађевинских радова износила 600 евра, а након извођења радова 5.700 евра и допринос у стицању на страни тужиоца је 39%, а на страни тужене 61%.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је имовина која је предмет спора стицана у току трајања заједнице живота странака у периоду од 1984. до 2003. године и да је удео странака у стицању и то тужиоца $\frac{1}{4}$, а тужене $\frac{3}{4}$ те је делимично усвојио тужбени захтев, а делом одбио тужбени и противтужбени захтев као у изреци.

Другостепени суд је након одржане расправе, а код утврђеног чињеничног стања, применом одредаба члана 168., 170., 171., 180. став 2. Породичног закона и одредбе члана 231. став 1. и 2. ЗПП закључио да је удео тужиоца у стицању заједничке имовине 39%, а удео тужене 61%, а да тужена, на којој је терет доказивања већег удела од 61% (61/100 делова) ту чињеницу није доказала предлагањем доказа на ту околност (допунско вештачење преко вештака за економско-финансијску област). Чињеница да је наведени стан пре конфискације представљао имовину деде тужене је без утицаја на другачије пресуђење с обзиром да је предмет расправљања утврђење заједничке тековине, а ова чињеница може представљати основ за реституцију. Посебно код чињенице да је туженој стан дат на коришћење заједно са супругом и ћерком, да је стан откупљен по правилима које је прописивао тадашњи Закон о становању, а не као наследно право, па је другостепени суд применом правила о терету доказивања из члана 231. став 1. и 2. ЗПП првостепену пресуду преиначио и утврдио ванкњижно власништво тужиоца у уделу од 39/100 делова, а тужене у уделу од 61/100 делова. Применом одредбе члана 3. Закона о основама својинскоправних односа нашао је да тужилац има право да буде у супоседу предметних непокретности.

Врховни суд налази да је другостепени суд, код овако утврђеног чињеничног стања, правилно утврдио сувласнички удео тужиоца од 39/100 делова на предметним непокретностима са правом сукоришћења парцеле на којој се налазе објекти и предајом у супосед објеката стеченим у току трајања брачне заједнице са туженом.

Деобом заједничке имовине, у смислу Породичног закона, сматра се утврђивање сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини, сходно одредби члана 177. Породичног закона. У смислу одредбе члана 180. став 2. Породичног закона, претпоставља се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки. Већи удео једног од супружника у стицању заједничке имовине зависи од више фактора, остварених прихода, вођења посла у домаћинству, старање о деци, старање о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине, а у односу на удео преко 61/100 делова предметних непокретности тужена није пружила доказе како је правилно закључио другостепени суд. Наиме, у односу на допринос странака у стицању имовине која је предмет овог спора, правилно је утврђена грађевинска вредност објекта пре и након извођења грађевинских радова и правилно је вреднован допринос тужиоца и тужене у стицању заједничке имовине, имајући у виду зараду коју су странке остваривале у току

заједничког живота. Парничне странке су се противиле извођењу доказа допунским вештачењем у односу на целокупне приходе остварене радом по свим основама и поклонима који су добијали. Ревизијом се стога неосновано оспорава закључак другостепеног суда да је тужилац доказао учешће у стицању имовине у току брака са уделом од 39/100 делова и да је учешће тужене у стицању имовине веће од утврђеног. Терет доказивања већег удела у заједничкој имовини од претпостављеног удела од $\frac{1}{2}$ је терет доказивања на странкама, које су у конкретном случају одбиле предлог да се изврши вештачење на околност њиховог удела кроз друге видове зараде и учињених поклона. Према одредби члана 3. став 1. Закона о основама својинскоправних односа власник има право да ствар држи и да се њоме користи, а према члану 15. став 1. истог закона сувласници имају право да заједнички управљају стварима. Стога је, правилно закључио другостепени суд да у ситуацији када су странке сувласници на непокретностима, а међу њима није извршена деоба, обе стране имају право на суддржавину наведених непокретности. Тврдња у ревизији да је тужилац оглашен кривим због кривичног дела насиља у породици била је цењена од стране другостепеног суда са разлозима које прихвата и овај суд.

У преосталом делу ревизијски разлози се фактички односе на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, због којих разлога се ревизија у смислу члана 407. став 2. ЗПП не може изјавити.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија

Добрила Страјина с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**